

Reactie op het wetsvoorstel

29 maart 2018

Algemeen

In algemene zin stelt het bestuur en directies van het Trinitas College dat het wetsvoorstel voor een drempelloze doorstroom voorbij gaat aan de deskundigheid van de school bij het adviseren van leerlingen naar een passende en succesvolle vervolgopleiding.

De ruimte om schooleigen aansluitende voorwaarden mee te laten wegen, maakt het voor ouders niet duidelijker en ondermijnt het doel van het wetsvoorstel: gelijke kans op doorstroom voor elke leerling.

Het wetsvoorstel lijkt daarnaast voorbij te gaan aan de nieuwe richting die het vmbo op gaat en de financiële consequenties van het aanbieden van een extra vak.

De voorwaarde van 7 avo-vakken

Bij amendement nr 34184 nr 16 d.d. 20-11-15 is m.i.v. augustus 2016 in de wetgeving een zogenaamde 'TL+' route vastgelegd. Met deze route is in het voorliggende wetsvoorstel geen rekening gehouden.

Deze TL+ biedt de mogelijkheid om beroepsgerichte keuzevakken in de tl aan te bieden. Keuzevakken kunnen alleen als extra vak gevolgd worden, naast het eindexamen van zes avo-vakken.

Met deze route kunnen vmbo-scholen afspraken maken met het vervolgonderwijs over de invulling van de beroepsgericht keuzevakken. Zo heeft het Trinitas College keuzevakken behorende bij het profiel economie en ondernemen als TL+ aan het onderwijsprogramma toegevoegd. Het betreft de keuzevakken ondernemen, commercieel, marketing en administratie. Deze vakken zijn afgestemd op het vak bedrijfseconomie in havo 4¹. Het vak is in samenwerking met vmbo en havo inhoudelijk vormgegeven en ook het schoolexamen is hierop ingericht.

Wij zijn van mening dat deze route een optimale aansluiting biedt op het havo. Bijzonder is dan ook dat de gl-route met een extra avo-vak wel als mogelijke voorwaarde wordt genoemd voor doorstroom naar het havo en deze tl+ variant niet. De beroepsgerichte keuzevakken in de tl+ variant zijn gericht op vervolgonderwijs, in tegenstelling tot het beroepsgerichte profielvak in de gl dat gericht is op landelijke eindtermen.

Het wetsvoorstel impliceert gelijke kansen, maar dit is niet het geval voor leerlingen met een TL+ examenprogramma. Zij worden bij dit wettelijk kader van de drempelloze doorstroming benadeeld.

Als dit voorliggende wetsvoorstel wordt aangenomen en het voorstel met voorwaarden bij maatregel van bestuur wordt vastgelegd, betekent dit dat het huidige aanbod van profielvakken minder interessant wordt voor tl-leerlingen die (mogelijk) willen doorstromen naar het havo.

Als school mogen we lagere eisen stellen² en deze route voor interne doorstroom wel als optimale aansluiting op het havo aanmerken. Leerlingen die deze route kiezen, zouden dan alleen naar het havo binnen het eigen bestuur kunnen doorstromen en niet naar een andere willekeurige havo-school.

¹ Op 1 augustus 2018 wordt het vak management en organisatie (M&O) in de vierde klassen van havo en vwo vervangen door het vak 'bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid'. Havo-kandidaten zullen voor dit vak voor het eerst centraal examen afleggen in 2020 en vwo-kandidaten in 2021.

² De vrijheid van het bevoegd gezag om een leerling die niet aan de gestelde voorwaarden voldoet alsnog tot het havo toe te laten als zij de leerling daartoe in staat acht, wordt niet aangetast. Het bevoegd gezag mag niet meer onderwijskundige eisen stellen dan welke op basis van dit wetsvoorstel bepaald gaan worden, minder mag alsnog.

Regeldruk en financiële gevolgen

Het wetsvoorstel gaat voorbij aan de gevolgen van het feit dat een school een extra vak moet aanbieden. Dit brengt regeldruk en extra formatiekosten voor het extra vak met zich mee. In deze extra kosten voor het vmbo is niet voorzien in het wetsvoorstel.

Voor het havo zal het betekenen dat de grotere doelgroep van 'overstappers' extra begeleiding en ondersteuning vraagt. Dit geldt zeker als gedurende een lopend schooljaar blijkt dat de keuze voor havo toch niet de juiste is geweest.

Effect op slagingspercentage en bovenbouwsucces:

Uit de landelijke cijfers over de slagingspercentages blijkt dat de groep leerlingen die vanuit het vmbo instromen naar het havo een lager slagingspercentage kent dan de groep leerlingen die vanuit de havo-onderbouw ingestroomd zijn. Het slagingspercentage van voormalige vmbo-leerlingen blijkt echter substantieel te stijgen als zij wel de kans krijgen om een jaar te doubleren. Wij zijn van mening dat het als automatisme ontnemen van de mogelijkheid van doubleren voor vmbo-doorstromers geen goede zaak is mits rekening gehouden wordt met het volgende:

De uitvoering van dit wetsvoorstel zal vermoedelijk invloed hebben op de onderwijsresultaten. In het wetsvoorstel wordt dit ook benoemd. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat dit voor elke school gaat gelden en elke school dus te maken krijgt met mogelijke lagere slagingspercentages en/of veranderend bovenbouwsucces.

Wanneer een school veel doorstromers in de leerlingpopulatie heeft, zal de inspectie vooral het gesprek aangaan over de manier waarop de school deze leerlingen ondersteunt.

Wij zijn van mening dat dit een onvoldoende toezegging is voor de mogelijke gevolgen van dit wetsvoorstel voor het bovenbouwsucces van het havo en het oordeel van de inspectie en de gevolgen voor de individuele leerlingen. Het gesprek aangaan over de manier waarop de school deze leerlingen ondersteunt legt de bal bij de school terwijl wij ons zorgen maken dat de drempelloze doorstroom voor leerlingen leidt tot een verkeerde keuze die door ondersteuning niet is op te vangen. Gedegen onderzoek naar het effect van dit wetsvoorstel is daarom uiterst belangrijk.

Mede namens directies van Johannes Bosco en Han Fortmann

Ton Heijnen

Voorzitter raad van bestuur Trinitas College